

Jirousek, Skalník, Bernatík & partneři
advokátní kancelář

JUDr. Vladimír Jirousek IČ 66203155 ev. č. ČAK 0239 tel.: 596 118 691 e-mail: jirousek@ak-jsb.cz

Ústavní soud ČR

Joštova 8
660 83 Brno 2

ke sp. zn. Pl ÚS 38/23

Sídlo: Moravská Ostrava, Preslova 9
PSČ 702 00, PS 138

fax: 596 118 690; 596 116 277

www.jsbapartneri.cz

Účet č.: 5539498001/2700

Vyřizuje:

Ostrava, dne 12.9.2023

Navrhovatel: **Skupina senátorů Senátu Parlamentu ČR,**
za něž jedná senátor **Ing. Zdeněk Nytra**, jenž udělil plnou moc
k zastupování před Ústavním soudem

JUDr. Vladimíru Jirouskovi, advokátovi vedenému v seznamu ČAK
pod ev. č. 00239, IČ 66203155, sídlem Preslova 361/9, 702 00 Ostrava

Účastníci řízení:

- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky,**
sídlím Sněmovní 4, 118 26 Praha 1
- Senát Parlamentu České republiky,**
sídlím Valdštejnské náměstí 4, 118 01 Praha 1
- Vláda České republiky,** zast. ministrem školství ČR

Replika navrhovatele k vyjádřením účastníků řízení

prostřednictvím datové schránky

K návrhu ze dne 8. srpna 2023 podaného skupinou senátorů Senátu Parlamentu ČR podle čl. 87 odst. 1 písm. a/ Ústavy České republiky na zrušení některých ustanovení zák. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících ve znění zákona č. 183/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (Návrh), podali účastníci řízení, tj. Senát Parlamentu České republiky, zast. předsedou M. Vystrčillem, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, zast. předsedkyní M. Pekarovou Adamovou, a Vláda České republiky prostřednictvím ministra pro legislativu JUDr. Šalamouna, Ph.D. samostatná vyjádření, k nimž se navrhovatelé v rámci repliky

vyjadřují

takto:

1.

Replika k vyjádření Senátu PČR

Důraz kladený v podání Senátu na skutečnost, že **logopedie** (bez jakýchkoliv přídatných jmen a dalších „specifikací“) „je tzv. *nelékařským zdravotnickým oborem*“, je zcela namístě, stejně jako odkaz na skutečnost, že dle dosavadní pozitivní právní úpravy se logopedii mohou věnovat pouze osoby „*splňující rozsáhlý soubor zákonem stanovených podmínek, a to při dodržování zákonem stanovených standardů a postupů a při zákonem stanoveném vybavení*“. Za těchto okolností je v závěru čl. I/ vyjádření Senátu PČR zcela správně konstatováno, že pokud je logopedická péče realizovaná jinak, je **porušení ústavního pořádku zřejmé** (návaznost na mezinárodní smlouvu č. 96/ Sbírka MS je evidentní).

V čl. II/ se vyjádření zmiňuje o pozměňovacím návrhu senátora R. Krause, který nepochybně vycházel z pozměňovacího návrhu prosazovaného v Poslanecké sněmovně (Sněmovní tisk 289), který podrobněji konkretizujeme pod b. 2/ této repliky. Pokud pak je zmíněno, že v rámci „poměrně rozsáhlé debaty“ o logopedické péči nebyla otázka ústavní konformity diskutována, šlo nepochybně o důsledek té skutečnosti, že v legislativním procesu nebyla nikdy připomenuta Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny (Úmluva). Avšak právě souvislost závazných ujednání Úmluvy a přísl. článků Listiny základních práv a svobod (Listina), a to v návaznosti na předmět pojednávané problematiky, je v řízení o Návrhu zcela zásadní.

2.

Replika k vyjádření Poslanecké sněmovny PČR

K podání Poslanecké sněmovny PČR lze zaujmout v podstatě stručné stanovisko, neboť toto vyjádření se omezuje toliko na popis průběhu legislativního procesu. Přesto považujeme za vhodné připomenout tu skutečnost, že vládní návrh, který mj. dle „veřejných informací“ předpokládal terminologickou záměnu „Školský logoped“ za „Speciální pedagog pro vady a poruchy řeči“, byl schválen v poměru 55 hlasů pro, 50 hlasů proti, přitom pozměňovací návrh podali poslanci ze všech parlamentních stran (!), což je nepochybně v praxi současné Poslanecké sněmovny zcela výjimečné (lékaři a poslanci ze zdravotnického prostředí: MUDr. T. Filip – KDU ČSL, MUDr. V. Adamová – ANO, MUDr. Z. Němečková Crkvenjaš – ODS, MUDr. J. Mašek – ANO, MUDr. I. Štefanová – SPD, MUDr. V. Kaňkovský – KDU ČSL, dále R. Bělohávková – KDU ČSL, K. Maříková – SPD, A. Tesařík – KDU ČSL, a pedagogové:

Prof. I. Vondrák – ANO, M. Ochotnická – TOP 09 a I. Mádlová – ANO). V této souvislosti lze pouze konstatovat, že předkladatelé pozměňovacího návrhu nepochybně vycházeli ze znalosti praxe, a to jak na úseku zdravotnictví, tak školství (nezákonná praxe tzv. školských logopedů – viz. čl. VI/ Návrhu).

3.

Replika k vyjádření Vlády ČR

V úvodu (čl. I/ vyjádření vlády) je správně uvedeno, že Návrh vychází z toho zásadního přesvědčení, že „**terapie logopedických vad spadá pod veřejné zdravotní pojištění s nárokem na bezplatnou zdravotní péči**“. Pokud se v dalším textu tohoto podání dovozuje, že tzv. školští logopedové „léčebné terapie logopedických vad“ včetně diagnostiky (!) neprovozovali a neprovozují, je zřejmé, že autor vyjádření ani nepovažoval za nutné seznámit se s faktickým obsahem letité a úplatné praxe speciálních pedagogů provozovaných v desítkách či stovkách tzv. „Soukromých logopedických poraden“ jednoduše dostupné při užití web odkazů konkretizovaných v závěrečích k čl. VI/b. 1 a 2 Návrhu (viz běžná veřejně prezentovaná nabídka těchto celotýdenních školských poraden: „*Logopedické vyšetření/diagnostika*“, „*Logopedické terapie*“ při současném zveřejnění „*Ceniku*“). V rámci řízení o Návrhu lze toliko bez dalšího připomenout, že **zmíněná praxe nabyla po 1. září 2023 přímo masivních a téměř výhradně „zdravotnických“ rozměrů.**

Samozřejmě, že vnímáme, že zásadní námitkou obsaženou ve vyjádření Vlády ČR je ta, že argumentace a tvrzení v odůvodnění Návrhu „*postrádají jakýkoliv ústavně-právní rozměr*“. Pokud se však zmíněné vyjádření nezabývá provázaností Listiny a Úmluvy mj. za situace, kdy zkrácený oficiální název Úmluvy zní: „**Úmluva o lidských právech a biomedicíně**“, přitom předmětem úpravy stanovené Úmluvou je „**Jakýkoliv zákrok v oblasti péče o zdraví ...**“ (viz čl. I/4 a čl. II/5 Úmluvy), pak autor vyjádření musí ústavně-právní rozměr Návrhu logicky postrádat.

Argumentaci obsaženou v odůvodnění vyjádření lze v podstatě shrnout tak, že instituty „**klinického logopeda**“ a „**školského logopeda**“ jsou instituty vzájemně odlišné, neboť z „*napadené úpravy jasně vyplývá, že školský logoped je výhradně pedagogickým, nikoliv zdravotnickým pracovníkem a že žádné zdravotnické výkony neposkytuje*“ (sic!). Je asi zbytečné znovu opakovat, že pokud je logopedie jako taková „nelékařským zdravotnickým oborem“ (ve vyspělých zemích přesouváním na lékařské fakulty), je termín „školský logoped“ zavádějícím patvarem a domněnka o jeho praktické aplikaci v intencích představy autora vyjádření zcela naivní. Je prostě dáno, že mnozí speciální pedagogové (ne všichni, řada z nich je proti dotčené úpravě!) se dlouhodobě a speciálně zabývali úplatným „léčením“ logopedických vad a současnou Návrhem napadenou úpravu nevnímají jinak, než jako legalizaci svého „léčitelského poslání“. **Pokud by totiž daná (Návrhem napadená) úprava sloužila k tomu, co prezentuje vyjádření vlády („nezdravotnická logopedická péče jako součást výchovy a vzdělávání“), pak by zavedení institutu „školského logopeda“ do pozitivní právní úpravy bylo absolutně zbytečné, neboť ono pedagogické poslání, které vláda v podání zdůrazňuje (výchova, vzdělávání a rozvoj osob s logopedickým postižením), mohli speciální pedagogové vykonávat v celém rozsahu dle úpravy platné a účinné do 31. srpna 2023. Záměr prosazení protiústavní změny je zřejmý: získání zákonného oprávnění k provádění úplatných léčitelských terapií, jež dosud byly prováděny bez náležitého „krytí“.**

Aby nepochopení záměru prosazovaného školskou lobby, jež je ve vyjádření vlády zjevně prezentováno, bylo v souvislosti s oborem „speciální pedagogika“ náležitě ilustrováno,

je vhodné připomenout to, co je uvedeno v čl. III/3. Návrhu: Pokud je studium logopedie součástí pedagogického studia, jde o obor, který se **nezabývá terapií logopedických vad, ale problematikou výchovných a vzdělávacích postupů u osob s logopedickým postižením.** Stejně tak a se stejným zaměřením je do pedagogických oborů pro speciální pedagogy zařazeno studium Tyflopédie, Psychopedie, Surdopedie a dalších pedií. Zákonné zavedení institutu „Školský logoped“ je stejně nepřijatelné a absurdní, jako případné úvahy o zavedení institutu „Školský oční lékař“, „Školský psychiatr“ nebo „Školský foniatr“. (Pozn.: Případné poukazy na instituty školský psycholog/klinický psycholog, které v diskusi zaznívaly, jsou zcela nepatřičné vzhledem ke speciálnímu studiu psychologie jako takové.)

Na závěr tohoto oddílu repliky je třeba připomenout tu nespornou skutečnost, že pokud se kdokoliv seznámí s faktickou a úplatnou „léčebnou/zdravotnickou praxí“ školských logopedů, s riziky a často zdravotně nepřijatelnými důsledky této praxe, je zřejmé, že státní správa ani v náznaku nedisponuje aparátem, který by tuto dříve nezákonnou, nyní ve smyslu vyjádření JUDr. Šalamouna sice také nezákonnou, ale fakticky „posvěcenou“, praxi kontroloval a relevantně sankcionoval.

ad 1. – 3.

Navrhovatelé nadále tvrdí, že znění ust. § 2 odst. 2 písm. e/ a ust. § 18a zák. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících ve znění zák. č. 183/2023 Sb., kterým se mění zák. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, je v rozporu s ústavním pořádkem, a to za situace, kdy ryze zdravotnický obor logopedie podřazuje kompetencím pedagogických pracovníků, což je v rozporu s lidskými právy a důstojností lidské bytosti ve smyslu závazné Úmluvy a tím i v rozporu s čl. 1/ až čl. 4/ Listiny, navíc při prokazatelně úplatné praxi školských logopedů v rozporu s čl. 31 Listiny zajišťující právo na bezplatnou zdravotní péči hrazenou na základě veřejného pojištění.

*Skupina senátorů Senátu Parlamentu ČR,
za něž jedná senátor Ing. Zdeněk Nytra,
zast. JUDr. Vladimírem Jirouskem,
advokátem v plné moci*